กมธ. พัฒนาการเมืองฯ
สภาผู้แทนราษฎร
The House of Representatives

CONSTITUTION HACKATHON

จุดปรกายรัฐสภา สู่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

คณะกรรมาธิการพัฒนากาเรมืองฯ สภาผู้แทนราษฎร

1 กันยายน 2567

โจทย์สำคัญในการแก้รัฐธรรมนูญ (2 เส้นทาง คู่ขนาน)

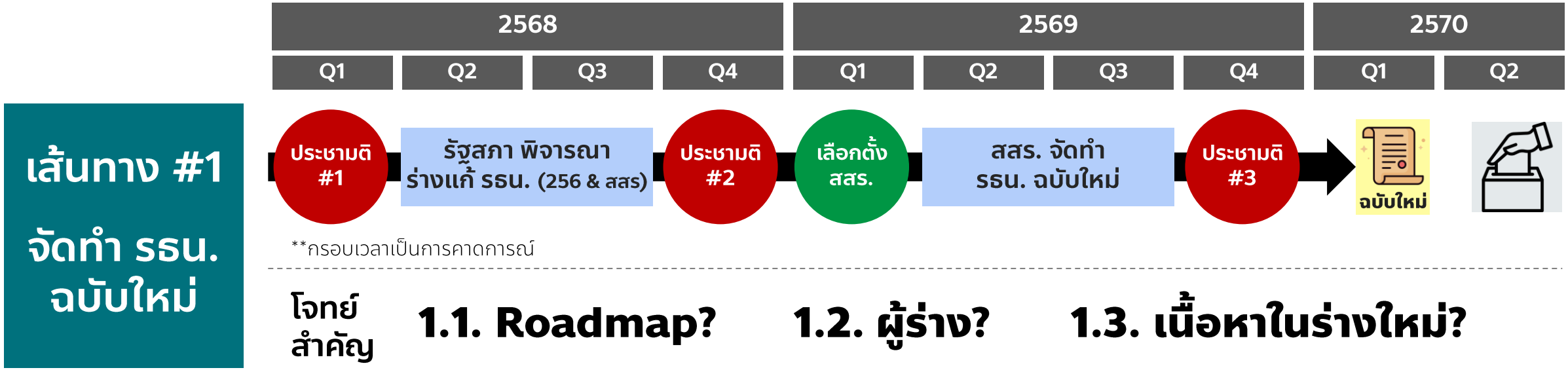

โจทย์ A | 10.00-12.00 น.

WHAT: เนื้อหาใน รธน. ควรเป็นอย่างไร?

4 กลุ่ม

- 1. สิทธิเสรีภาพ (N410)
- 2. ระบบรัฐสภา (N404)
- 3. ศาล รธน. & องค์กรอิสระ (N402)
- 4. กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (N407)

โจทย์ B | 13.00-15.00 น.

WHO: ใครควรเป็นคนร่าง รธน. ฉบับใหม่?

- รวมทุกกลุ่ม (B1-4)

RECAP: โจทย์สำคัญในการแก้รัฐธรรมนูญ (2 เส้นทาง คู่ขนาน)

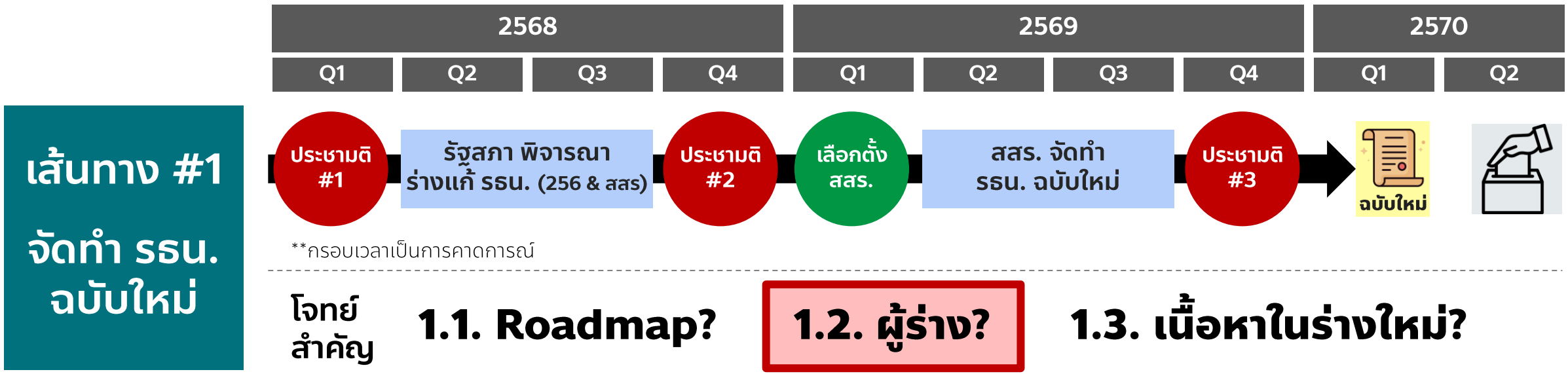

รายงาน: ระบบการเลือกตั้ง-แนวทางการทำงานของ สสร. ที่มาจากการเลือกตั้ง

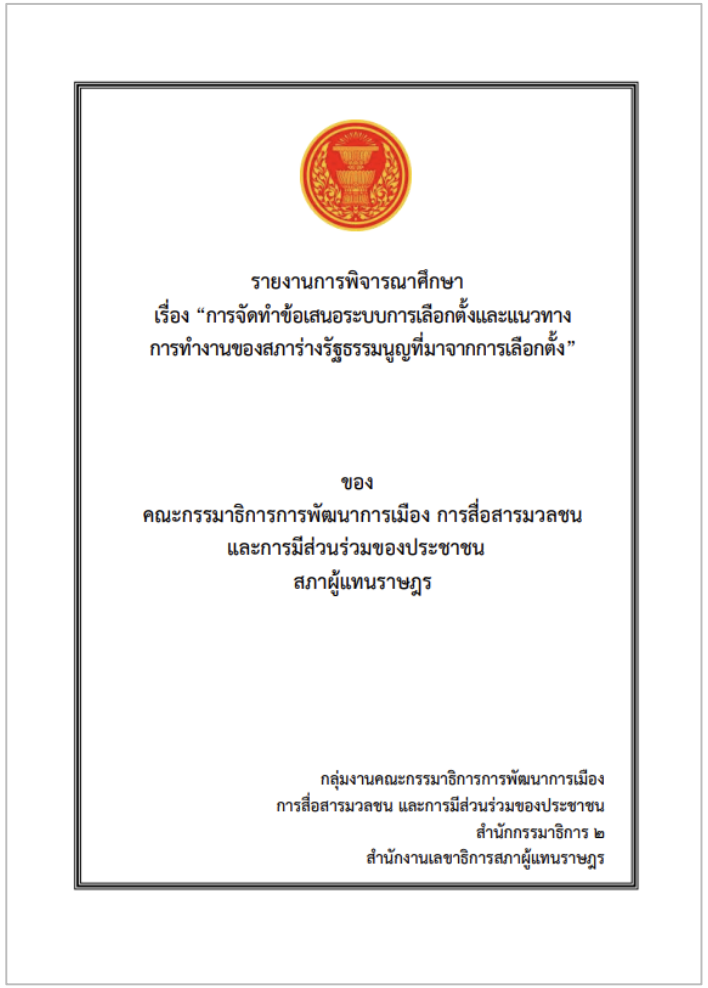

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง “การจัดทำข้อเสนอระบบการเลือกตั้งและแนวทาง
การทำงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากการเลือกตั้ง”

ของ
คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน
และการมีส่วนร่วมของประชาชน
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมือง
การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน
สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงาน ฉบับเต็ม

แผนผัง ประกอบรายงาน

สสร. อาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ที่ล้วนมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

สภาผู้แทนราษฎร (สส.)
มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

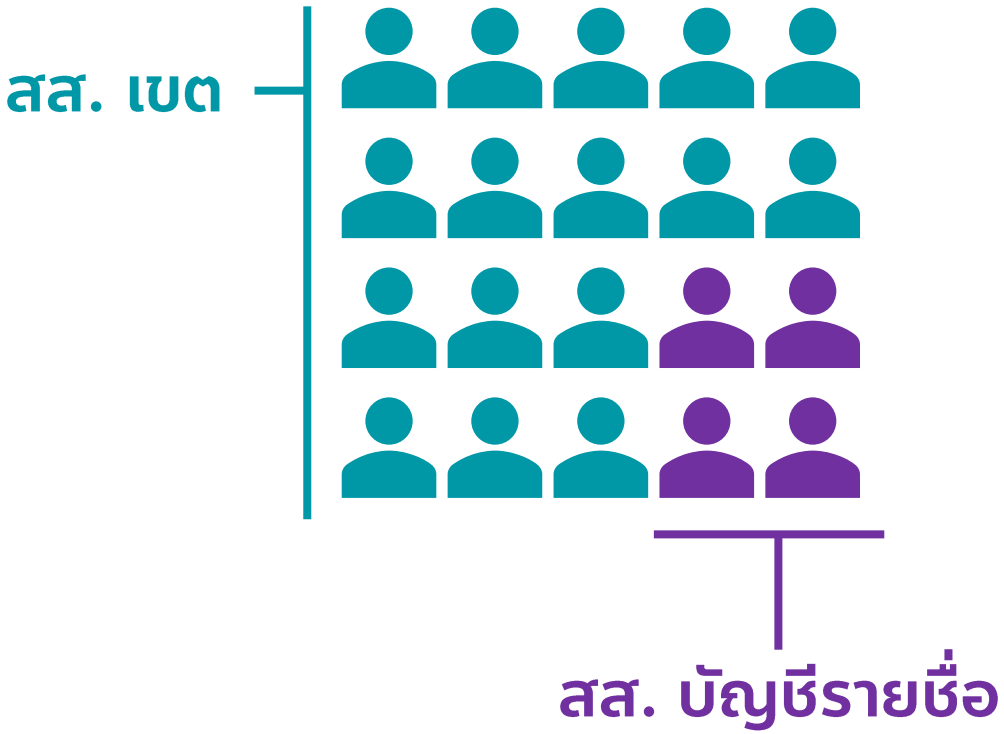

สภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.)
มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

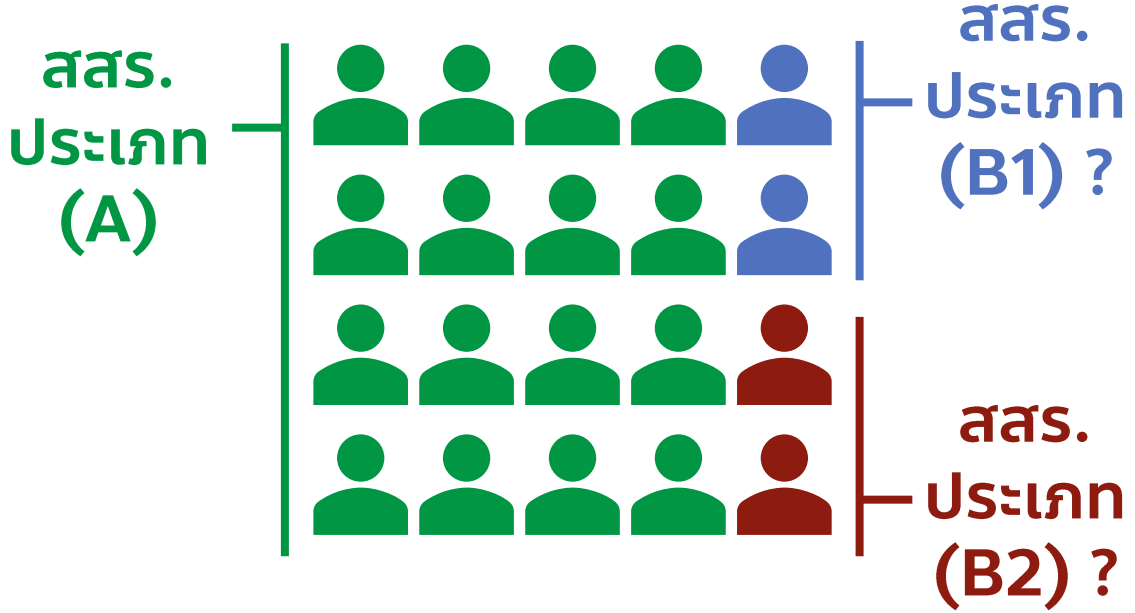

สสร. อาจแบ่งออกได้มากสุด 3 ประเภท ที่ล้วนมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

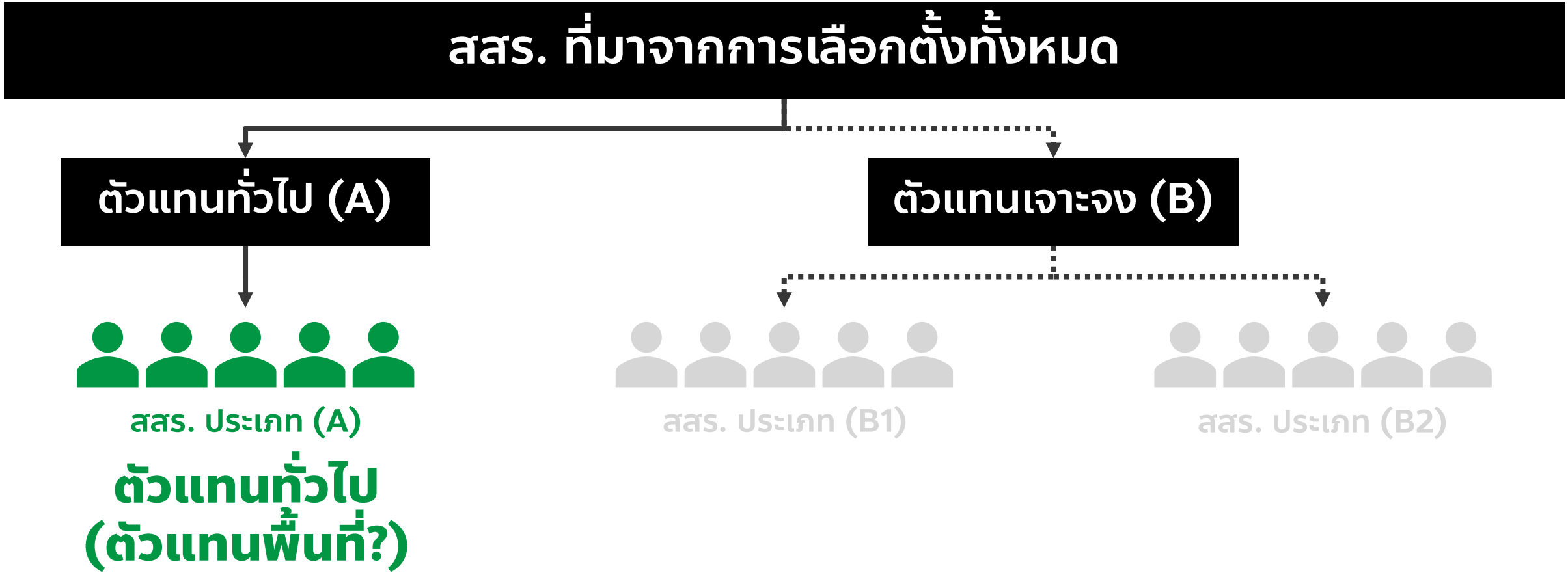

ทางเลือก : สสร. ตัวแทนทั่วไป (A)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนพื้นที่ (A)

1. เขตเลือกตั้ง

2. จำนวน สสร.
   ต่อ 1 เขตเลือกตั้ง

3. ระบบเลือกตั้ง-
   วิธีการได้มา

ทางเลือก : สสร. ตัวแทนพื้นที่-ตัวแทนทั่วไป (A)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนพื้นที่ (A)

1. เขตเลือกตั้ง
2. จำนวน สสร. ต่อ 1 เขตเลือกตั้ง
3. ระบบเลือกตั้ง-วิธีการได้มา

1. เล็กกว่าจังหวัด
2. จังหวัด
3. กลุ่มจังหวัด
4. ประเทศ

ทางเลือก : สสร. ตัวแทนพื้นที่-ตัวแทนทั่วไป (A)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนพื้นที่ (A)

1. เขตเลือกตั้ง
2. จำนวน สสร. ต่อ 1 เขตเลือกตั้ง
3. ระบบเลือกตั้ง-วิธีการได้มา

2
- 1 จำนวนต้องเท่ากันในทุกเขตเลือกตั้ง
- 2 จำนวนไม่ต้องเท่ากันในทุกเขตเลือกตั้ง

ทางเลือก : สสร. ตัวแทนพื้นที่-ตัวแทนทั่วไป (A)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนพื้นที่ (A)

1. เขตเลือกตั้ง
2. จำนวน สสร. ต่อ 1 เขตเลือกตั้ง
3. ระบบเลือกตั้ง-วิธีการได้มา

1 เลือกแบบรายบุคคล

- 1.1 เลือกได้ 1 คน
- 1.2 เลือกได้มากเท่ากับ # สสร.
- 1.3 เลือกได้กี่คนก็ได้
- 1.4 เรียงลำดับ (คะแนนโอนถ่าย)
- 1.5 ให้คะแนนตามลำดับความชอบ

2 เลือกแบบบัญชีรายชื่อ

- 2.1 บัญชีรายชื่อแบบปิด
- 2.2 บัญชีรายชื่อแบบเปิด

1.1. กากบาทผู้สมัคร: เลือก 1 คน
(Single Non-Transferable Vote - SNTV)

เลือก 1 คน (สมมุติ 1 เขตเลือกตั้ง มี สสร. 3 คน)

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

3 คนที่ได้คะแนนมากที่สุด

1.2. กากบาทผู้สมัคร: เลือกได้มากเท่ากับจำนวน สสร. ที่มีในเขตเลือกตั้ง
(Multiple Non-Transferable Vote – MNTV)

เลือกได้มากสุด 3 คน (สมมุติ 1 เขตเลือกตั้ง มี สสร. 3 คน)

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

3 คนที่ได้คะแนนมากที่สุด

1.3. กากบาทผู้สมัคร: เลือกได้กี่คนก็ได้
(Approval Vote)

เลือกกี่คนก็ได้ (สมมุติ 1 เขตเลือกตั้ง มี สสร. 3 คน)

X	Salah
X	Nunez
X	Jota
X	Diaz
X	Gakpo
X	Mac Allister
	Szoboszlai

	Salah
X	Nunez
X	Jota
	Diaz
	Gakpo
X	Mac Allister
	Szoboszlai

	Salah
	Nunez
	Jota
	Diaz
X	Gakpo
	Mac Allister
	Szoboszlai

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

3 คนที่ได้คะแนนมากที่สุด

1.4. เรียงลำดับผู้สมัคร: ให้คะแนนที่โอนถ่ายได้
(Single Transferable Vote – STV)

เรียงลำดับผู้สมัคร (สมมุติ 1 เขตเลือกตั้ง มี สสร. 3 คน)

1st	Salah
4th	Nunez
2nd	Jota
	Diaz
3rd	Gakpo
5th	Mac Allister
6th	Szoboszlai

	Salah
1st	Nunez
4th	Jota
2nd	Diaz
	Gakpo
3rd	Mac Allister
	Szoboszlai

	Salah
	Nunez
	Jota
	Diaz
	Gakpo
	Mac Allister
1st	Szoboszlai

คะแนนโอนถ่ายตามลำดับ

ผู้ชนะ:

3 คนที่ได้คะแนนถึง “เกณฑ์ผู้ชนะ”

1.5. เรียงลำดับผู้สมัคร: ให้คะแนนตามลำดับความชอบ (Score Vote)

เลือก 3 คนที่ชอบที่สุดตามลำดับ (สมมุติ 1 เขตเลือกตั้ง มี สสร. 3 คน)

1st	Salah		Salah		Salah
	Nunez	2nd	Nunez		Nunez
	Jota	1st	Jota		Jota
2nd	Diaz		Diaz		Diaz
	Gakpo		Gakpo		Gakpo
3rd	Mac Allister		Mac Allister	1st	Mac Allister
	Szoboszlai		Szoboszlai		Szoboszlai

1st = 3 คะแนน
2nd = 2 คะแนน
3rd = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

3 คนที่ได้คะแนนมากที่สุด

2.1. ระบบบัญชีรายชื่อแบบปิด
(Closed Party-List)

เลือก 1 ทีม

[X] ทีม Liverpool	[ ] ทีม Man United
1. Salah	1. Rashford
2. Szoboszlai	2. Fernandes
3. Diaz	3. Martial
4. Van Dijk	4. Maguire
5. Mac Allister	5. McTominay
6. Alisson	6. Onana

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

แต่ละทีมได้จำนวนคน
ตามสัดส่วนคะแนนที่ได้

คนที่ได้ในแต่ละทีม
ให้คำนึงถึงคะแนนที่แต่ละคนได้

2.2. ระบบบัญชีรายชื่อแบบเปิด
(Open Party-List)

เลือก 1 ทีม และเลือก 3 คนในทีมที่เลือก

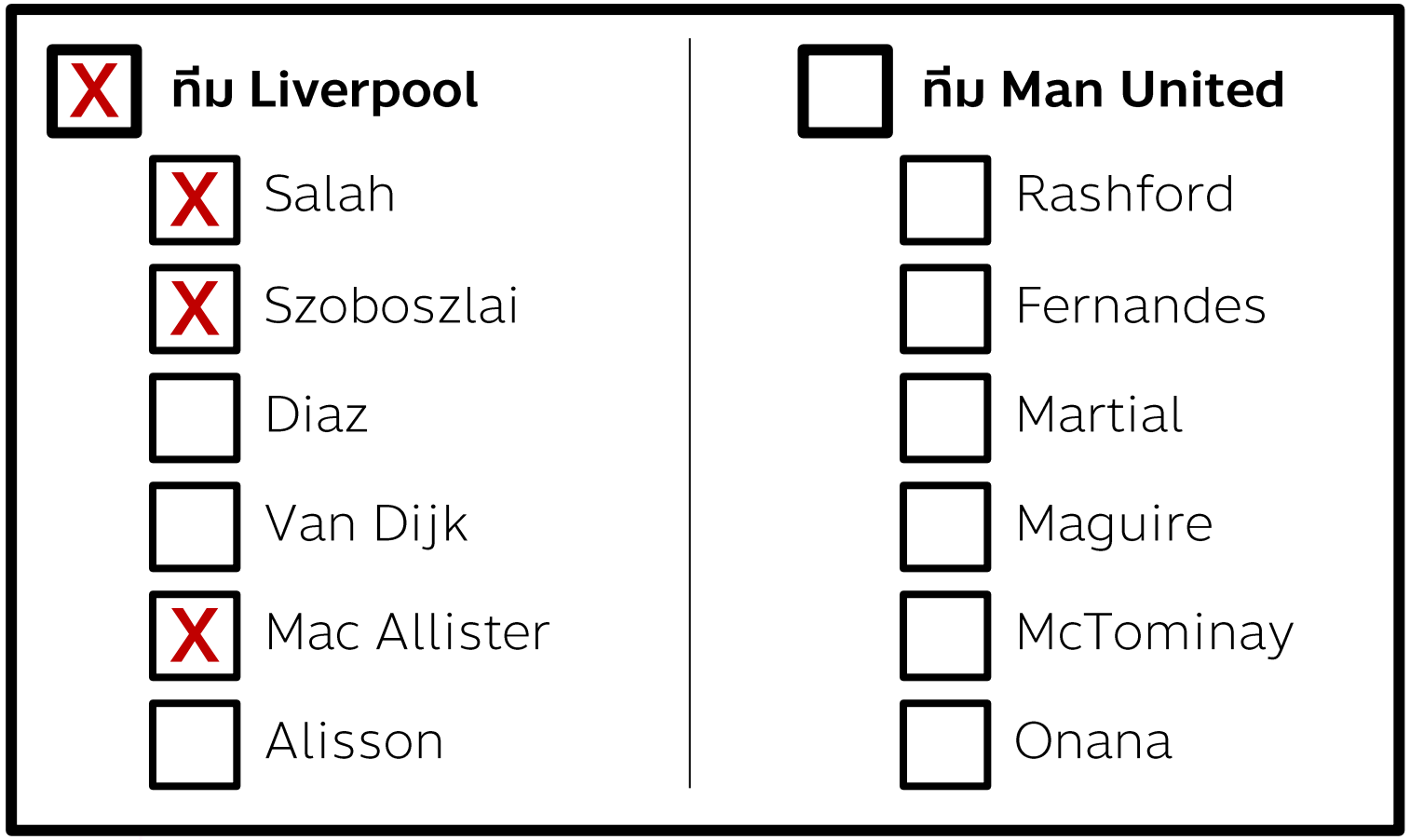

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

แต่ละทีมได้จำนวนคน
ตามสัดส่วนคะแนนที่ได้

คนที่ได้ในแต่ละทีม
ให้เรียงลำดับตามรายชื่อในบัญชี

สสร. อาจแบ่งออกได้มากสุด 3 ประเภท ที่ล้วนมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

ตัวแทนทั่วไป (A)

สสร. ประเภท (A)

ตัวแทนทั่วไป (ตัวแทนพื้นที่?)

ตัวแทนเจาะจง (B)

สสร. ประเภท (B1)

ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์

หากต้องการให้ สสร. รับประกันพื้นที่ให้ตัวแทนจากผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์ (แต่ต้องมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด)

สสร. ประเภท (B2)

ตัวแทนกลุ่มความหลากหลาย

หากต้องการให้ สสร. รับประกันพื้นที่ให้ตัวแทนจากกลุ่มความหลากหลายต่างๆ (แต่ต้องมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด)

ทางเลือก : สสร. ผู้เชี่ยวชาญ.. (B1) & สสร. กลุ่มความหลากหลาย (B2)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์ (B1) และ สสร. ตัวแทนกลุ่มความหลากหลาย (B2)

1. คุณสมบัติ / หมวดหมู่

2. ผู้เลือก

3. ระบบเลือกตั้ง-
   วิธีการได้มา

ทางเลือก : สสร. ผู้เชี่ยวชาญ.. (B1) & สสร. กลุ่มความหลากหลาย (B2)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์ (B1) และ สสร. ตัวแทนกลุ่มความหลากหลาย (B2)

1. คุณสมบัติ / หมวดหมู่
2. ผู้เลือก
3. ระบบเลือกตั้ง-วิธีการได้มา

- กฎหมาย ?
- รัฐศาสตร์-นโยบายสาธารณะ ?
- สังคมศาสตร์สาขาอื่นๆ ?
- การเมืองในระบบ ?
- การเมืองภาคประชาชน ?

- เยาวชน ?
- ชาติพันธุ์-ชนเผ่าพื้นเมือง ?
- คนพิการ ?
- ผู้มีความหลากหลายทางเพศ ?

- ไม่ต้องกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ?

1.1. เลือกแบบรายบุคคล-แยกหมวดหมู่ (1 ชุดรายชื่อ ต่อ 1 หมวดหมู่)

เลือกหมวดหมู่ละ 1 คน (สมมุติมี 3 หมวดหมู่ | แต่ละหมวดหมู่มี สสร. 2 คน)

กองหน้า (F)	กองกลาง (M)	กองหลัง (D)
☐ Salah	☒ Mac Allister	☐ Alexander
☐ Nunez	☐ Szoboszlai	☐ Van Dijk
☐ Jota	☐ Endo	☒ Gomez
☒ Diaz	☐ Thiago	☐ Konate
☐ Gakpo	☐ Gravenberch	☐ Matip
☐ Doak	☐ Elliott	☐ Robertson

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

2 คนที่ได้คะแนนมากที่สุดในแต่ละหมวดหมู่

1.2. เลือกแบบรายบุคคล-รวมหมวดหมู่ (1 ชุดรายชื่อรวมทุกหมวดหมู่)

เลือกทั้งหมด 3 คน (สมมุติมี 3 หมวดหมู่ | แต่ละหมวดหมู่มี สสร. 2 คน)

นักเตะทั้งหมด

☐ Salah (F)	☒ Mac Allister (M)	☐ Alexander (D)
☒ Nunez (F)	☐ Szoboszlai (M)	☐ Van Dijk (D)
☐ Jota (F)	☐ Endo (M)	☐ Gomez (D)
☒ Diaz (F)	☐ Thiago (M)	☐ Konate (D)
☐ Gakpo (F)	☐ Gravenberch (M)	☐ Matip (D)
☐ Doak (F)	☐ Elliott (M)	☐ Robertson (D)

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

2 คนที่ได้คะแนนมากที่สุดในแต่ละหมวดหมู่

1.3. เลือกแบบทีม-รวมหมวดหมู่

เลือก 1 ทีม (สมมุติใช้ระบบบัญชีรายชื่อแบบปิด)

[X] ทีม Liverpool	[ ] ทีม Man United
1. Salah (F)	1. Rashford (F)
2. Szoboszlai (M)	2. Fernandes (M)
3. Van Dijk (D)	3. Maguire (D)
4. Diaz (F)	4. Martial (F)
5. Mac Allister (M)	5. McTominay (M)
6. Matip (D)	6. Shaw (D)

X = 1 คะแนน

ผู้ชนะ:

แต่ละทีมได้จำนวนคน
ตามสัดส่วนคะแนนที่ได้

คนที่ได้ในแต่ละทีม
ให้คำนึงถึงคะแนนที่แต่ละคนได้

ทางเลือก : สสร. ผู้เชี่ยวชาญ.. (B1) & สสร. กลุ่มความหลากหลาย (B2)

3 โจทย์หลักในการออกแบบ สสร. ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์ (B1) และ สสร. ตัวแทนกลุ่มความหลากหลาย (B2)

1. คุณสมบัติ / หมวดหมู่
2. ผู้เลือก
3. ระบบเลือกตั้ง-วิธีการได้มา

ทางเลือก : โมเดล สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (5 ตัวอย่าง)

	(A) สสร. ทั่วไป	(B1) สสร. ผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์	(B2) สสร. กลุ่มความหลากหลาย
Model 1 (1 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 2 (1 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 3 (2 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 4 (3 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 5 (1 บัตรเลือกตั้ง)			

ทางเลือก : โมเดล สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (5 ตัวอย่าง)

	(A) สสร. ทั่วไป	(B1) สสร. ผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์	(B2) สสร. กลุ่มความหลากหลาย
Model 1 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 2 (1 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 3 (2 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 4 (3 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 5 (1 บัตรเลือกตั้ง)			

ทางเลือก : โมเดล สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (5 ตัวอย่าง)

	(A) สสร. ทั่วไป	(B1) สสร. ผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์	(B2) สสร. กลุ่มความหลากหลาย
Model 1 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัด เป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 2 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**ประเทศ เป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 3 (2 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 4 (3 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 5 (1 บัตรเลือกตั้ง)			

ทางเลือก : โมเดล สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (5 ตัวอย่าง)

	(A) สสร. ทั่วไป	(B1) สสร. ผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์	(B2) สสร. กลุ่มความหลากหลาย
Model 1 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 2 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 3 (2 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1) + **ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #2)		
Model 4 (3 บัตรเลือกตั้ง)			
Model 5 (1 บัตรเลือกตั้ง)			

ทางเลือก : โมเดล สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (5 ตัวอย่าง)

	(A) สสร. ทั่วไป	(B1) สสร. ผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์	(B2) สสร. กลุ่มความหลากหลาย
Model 1 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 2 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 3 (2 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1) + **ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #2)		
Model 4 (3 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #2)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #3)
Model 5 (1 บัตรเลือกตั้ง)			

ทางเลือก : โมเดล สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (5 ตัวอย่าง)

	(A) สสร. ทั่วไป	(B1) สสร. ผู้เชี่ยวชาญ-ผู้มีประสบการณ์	(B2) สสร. กลุ่มความหลากหลาย
Model 1 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 2 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)		
Model 3 (2 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1) + **ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #2)		
Model 4 (3 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #2)	**ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #3)
Model 5 (1 บัตรเลือกตั้ง)	**จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง** (บัตรเลือกตั้ง #1)	**เลือกโดย สสร. (ก.) ที่มาจากการเลือกตั้ง**	**เลือกโดย สสร. (ก.) ที่มาจากการเลือกตั้ง**

ทางเลือก : แนวทางการทำงานของ สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

1. บรรยากาศในการรณรงค์สมัครรับเลือกตั้ง : เปิดกว้างให้ผู้สมัคร สสร. รณรงค์หาเสียงได้
2. ความเชื่อมโยงกับพรรคการเมือง : พรรคการเมืองประกาศสนับสนุน (endorse) ผู้สมัคร สสร. ได้
3. กรอบระยะเวลาทำงาน : 6-12 เดือน
4. กระบวนการยกร่าง : ให้ สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งออกแบบเอง
5. กระบวนการรับฟังความเห็น : ให้ สสร. ที่มาจากการเลือกตั้งออกแบบเอง
6. ความเชื่อมโยงกับรัฐสภา (กรณียุบสภา) : สสร. ควรปฏิบัติหน้าที่ต่อได้ โดยไม่ถูกกระทบจากการยุบสภา-สภาหมดวาระ
7. ความเชื่อมโยงกับรัฐสภา (การพิจารณาก่อนประชามติ) : ร่างรัฐธรรมนูญ ที่ สสร. ยกร่าง ไม่จำเป็นต้องให้รัฐสภาเห็นชอบ (แต่ให้รัฐสภาอภิปรายแสดงความเห็นได้) ก่อนส่งไปออกเสียงประชามติ
8. อำนาจในการจัดทำกฎหมายลูก (พ.ร.ป.) : สสร. ควรมีอำนาจจัดทำ พ.ร.ป. เนื่องจากไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน และเพื่อช่วยประหยัดเวลา
9. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง : สสร. ควรถูกกำหนดไม่ให้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งหรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง (เช่น สส. สว. รัฐมนตรี องค์กรอิสระ) เป็นระยะเวลาหนึ่ง (เช่น 3-5 ปี) เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน